

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

Č.: VHÚ- 103/2020

Výtlačok číslo: 1

Počet listov: 6

Počet príloh: 4/4

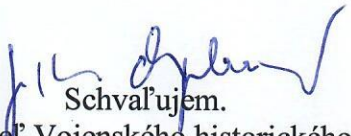
BÁDATEĽSKÝ PORIADOK VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ARCHÍVU

Bratislava 2020

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

Č.: VHÚ- 103/2020

Schvaľujem.
Riaditeľ Vojenského historického ústavu
plk. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, PhD.

V Bratislave januára 2020

BÁDATEĽSKÝ PORIADOK VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ARCHÍVU

Bratislava 2020

BÁDATEĽSKÝ PORIADOK

VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ARCHÍVU

z 27. januára 2020

Fyzické a právnické osoby (ďalej len „bádatelia“) môžu využívať archívne dokumenty uložené vo Vojenskom historickom archíve (ďalej len „VHA“) Bratislava za podmienok uvedených v § 12 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú podrobnosti o podmienkach a spôsobe využívania archívnych dokumentov a týmto bádateľským poriadkom.

Čl. 1

Štruktúra dokumentov VHA

Vo VHA sú uložené archívne dokumenty, ktoré vznikli činnosťou vojenských ústredných orgánov, vojenských veliteľstiev, vojenských útvarov, inštitúcií a zariadení, ktoré v minulosti mali alebo v súčasnosti majú sídlo na území Slovenska, t. j. c. a k. rakúsko-uhorskej armády do roku 1918, česko-slovenskej armády v rokoch 1918 – 1939, slovenskej armády v rokoch 1939 – 1945, česko-slovenskej armády v rokoch 1945 – 1992 a Armády SR, resp. Ozbrojených síl SR po roku 1993. Patria sem ďalej: zbierky fotografií, spomienok, máp, vojenská tlač, mapy, diafilmy atď.

Čl. 2

Pravidlá vstupu do bádateľne

- 1) Bádateľ pred vstupom do bádateľne a začatím využívania archívnych dokumentov preukáže svoju totožnosť občianskym preukazom, resp. iným platným dokladom totožnosti,
- 2) Cudzí štátny príslušník preukáže totožnosť platným cestovným pasom, resp. iným platným dokladom totožnosti.
- 2) Bádateľovi sa umožní vstup do bádateľne iba s písacími potrebami, poznámkovým blokom alebo so zväzkom voľných listov. Bádateľ môže v bádateľni používať vlastné zariadenia (notebook, fotoaparát, skener) na základe súhlasu udeleného riaditeľom VHA, resp. pracovníka bádateľne, o ktorý ho musí vopred požiadať. Výnimočne sa bádateľovi so súhlasom riaditeľa VHA umožní vstup do bádateľne s knihami, novinami alebo časopismi, ak ich potrebuje pri štúdiu archívnych dokumentov.
- 3) Bádatelia sú povinní pred vstupom do bádateľne odložiť na vyhradenom mieste kabát, aktovku, kufrík, tašku a pod.
- 4) Bádateľ si nesmie do bádateľne vziať jedlo, nápoje, ostré predmety, opravovače textových chýb a ďalšie predmety, ktorými možno poškodiť archívny dokument. Bádateľ môže vstupovať do bádateľne iba s vypnutým mobilným telefónom. Bádateľ je povinný

v bádateľni zachovávať ticho a nerušiť ďalších bádateľov. V bádateľni ako aj v celom objekte Vojenského historického ústavu Bratislava sa nesmie fajčiť, ani inak manipulovať s otvoreným ohňom.

- 5) Bádateľ sa pri každej návšteve bádateľne zapíše do knihy návštev. Do tejto knihy sa zapisuje aj každý účastník exkurzie VHA.
- 6) Bádateľ pred začatím štúdia vyplní bádateľský list a žiadamku o poskytnutie požadovaných archívnych dokumentov. Bádateľ môže požiadať pracovníka VHA o odbornú konzultáciu pri vyhľadaní a spresnení údajov o archívnych fondoch a zbierkach k téme štúdia. Pri zmene účelu alebo témy štúdia ako aj na začiatku každého kalendárneho roku je povinný vyplniť nový bádateľský list.
- 7) Archívne dokumenty možno využívať iba vo vyhradených priestoroch (bádateľňa, fotoarchív). Do priestorov, v ktorých sú dokumenty uložené nemajú bádatelia prístup.

Čl. 3

Pravidlá prístupu k informáciám o archívnych dokumentoch

- 1) Bádateľ môže základné údaje o archívnych dokumentoch získať z evidencie VHA, ktorú tvoria evidenčné listy k súborom archívnych dokumentov, z archívnych pomôcok (sprievodca, inventár, katalóg, register) a z ďalších tematických databáz VHA.
- 2) Bádateľ musí odovzdať pracovníkovi VHA zapožičané archívne pomôcky v pôvodnom fyzickom stave.

Čl. 4

Pravidlá prístupu k archívnym dokumentom

- 1) Bádateľ je pri štúdiu archívnych dokumentov povinný dodržiavať pokyny pracovníka VHA. Pracovník VHA nie je povinný pomáhať bádateľovi pri čítaní textu archívnych dokumentov ani pri prekladoch cudzojazyčných textov.
- 2) Na štúdium sa bádateľovi poskytujú archívne dokumenty na základe žiadanky. Bádateľ je povinný podať žiadamku najmenej dva dni pred plánovaným začiatkom štúdia. Bádateľ môže svoju žiadosť o poskytnutie archívnych dokumentov na štúdium zaslať VHA vopred poštou alebo elektronickou poštou (zoznam archívnych fondov a pomôcok je možné nájsť aj na www.vhu.sk). Požiadať o prípravu archívnych dokumentov na štúdium je možné aj telefonicky, ak bádateľ pozná signatúru alebo presný názov fondu, ktorý bude predmetom využívania. Vyžiadané archívne dokumenty sa poskytnú na štúdium najskôr 24 hodín po objednávke. Bádateľom vyžiadané archívne dokumenty v deň jeho návštevy mu archív poskytne na štúdium v ten istý deň, iba ak to umožňujú prevádzkové podmienky archívu. VHA poskytne bádateľovi na štúdium denne najviac päť archívnych škatúl alebo desať jednotlivín. Z časopiseckej a novinovej zbierky je možné predložiť päť zväzkov časopisov alebo novín, zo zbierky osobných spisov vojakov a poddôstojníkov maximálne 10 osobných spisov (zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Na jednu žiadamku je možné uviesť iba limitované množstvo archívneho dokumentu a iba z jedného archívneho fondu alebo zbierky. Ďalšie

archívne dokumenty na štúdium sa bádateľovi poskytnú až po skončení štúdia predchádzajúcich vyžiadaných archívnych dokumentov.

- 3) Bádateľ môže použiť informácie, ktoré získal z archívnych dokumentov iba na účely uvedené v bádateľskom liste. Bádateľ je povinný vo svojich vedeckých alebo iných prácach uviesť názov archívu, názvy využitých archívnych fondov a zbierok a signatúry archívnych dokumentov, z ktorých získal informácie.
- 4) Bádateľ zodpovedá za ochranu archívnych dokumentov poskytnutých na štúdium. Bádateľ nesmie meniť obsah a fyzický vzhľad archívnych dokumentov ich označovaním, podčiarkovaním, prečiarkovaním, vymazávaním alebo vpisovaním do nich. Nesmie ich krčiť, trhať, skladat' a spínať. Nesmie ich používať ako písacie podložky, priamo z nich kopírovať (mapy, plány a pod.). Bádateľ nesmie jednotlivé strany archívnych dokumentov obracať navlhčenými prstami. Nesmie sa opierať o archívne dokumenty alebo klásť na ne poznámkový blok alebo voľné listy papiera. Nesmie meniť usporiadanie archívnych dokumentov.
- 5) Bádateľ môže archívne dokumenty alebo ukladacie jednotky s archívnymi dokumentmi klásť iba na stôl a nesmie ich klásť na podlahu bádateľne. Otvorenú môže mať iba jednu škatuľu s archívnymi dokumentmi alebo jeden zväzok knihy.
- 6) Bádateľ nesmie svoje výpisy a poznámky zanechávať v bádateľni, ani v úložných jednotkách archívnych materiálov (škatuľa, fascikel, kniha a pod.)
- 7) Bádateľ musí odovzdať po každej študijnej návšteve pracovníkovi VHA archívne dokumenty v pôvodnom fyzickom stave, usporiadaní a počte, v akom mu ich pracovník VHA predložil. Pracovník VHA vždy fyzicky skontroluje vrátené archívne dokumenty v prítomnosti bádateľa.
- 8) Ak bádateľ nezačne s využívaním archívnych dokumentov do 7 kalendárnych dní od dohodnutého dňa ich predloženia, alebo ak štúdium preruší na čas dlhší ako 10 dní, pracovník VHA presunie archívne dokumenty z bádateľne archívu späť do priestorov, v ktorých sú natrvalo uschované.
- 9) Bádateľ môže v súvislosti so štúdiom archívnych dokumentov prezenčne využívať knihy, časopisy a noviny z archívnej knižnice VHA.
- 10) Bádateľ nesmie vynášať archívne dokumenty z priestorov bádateľne.

Čl. 5

Oznamovacia povinnosť bádateľa

- 1) Bádateľ je povinný zaslať archívu bibliografické údaje o práci, pri tvorbe ktorej čerpal z archívnych dokumentov uložených v archíve.
- 2) Ak bádateľ vo svojej práci použil viac ako 10 citácií na archívne dokumenty uložené v archíve VHA, musí archívu spolu s bibliografickými údajmi zaslať i jeden exemplár práce.

Čl. 6

Vyhotovovanie kópií archívnych dokumentov a ich spoplatňovanie

- 1) VHA nevyhotovuje kópie archívnych dokumentov, okrem kmeňových dokladov vojakov a poddôstojníkov. Tieto kópie sú spoplatnené v zmysle cenníka kopírovacích prác. Bádateľ si kópie z archívnych dokumentov vynímajúc zbierku fotografií vyhotovuje vlastnými zariadeniami (notebook, fotoaparát, skener) za paušálny poplatok. Cenník kopírovacích a fotografických prác je bádateľom k dispozícii v bádateľni archívu alebo v prílohe Bádateľského poriadku.
- 2) Osobitné predpisy ustanovujú, ktoré úkony poskytované VHA pri využívaní archívnych dokumentov podliehajú poplatkom. Bádateľ môže do týchto predpisov nazrieť v bádateľni VHA (napr. zákon NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov).
- 3) VHA nevyhotovuje kópie z publikácií uložených v prezenčnej knižnici.

Čl. 7

Sankčné ustanovenia

- 1) Ak zamestnanec archívu zistí odcudzenie, zničenie alebo poškodenie fyzického stavu archívnych dokumentov alebo zmenu ich počtu, archív to hodnotí ako hrubé porušenie bádateľského poriadku podľa § 15 ods. 4 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Bádateľovi, ktorý hrubo porušil bádateľský poriadok, riaditeľ VHA môže obmedziť prístup k archívnym dokumentom až na desať rokov. Súčasne je bádateľ povinný uhradiť náklady vynaložené na odstránenie spôsobenej škody alebo cenu odcudzeného alebo zničeného archívneho dokumentu zistenú súdnym znalcom.

Čl. 8

Záverečné ustanovenia

- 1) Tento Bádateľský poriadok VHA zrušuje a nahrádza Bádateľský poriadok VHA vydaný pod č. p.: VHÚ-104/2018, s účinnosťou od 31. januára 2018.
- 2) Bádateľský poriadok VHA nadobúda účinnosť od 1. februára 2020.

- Prílohy: 1. Cenník kopírovacích prác.
2. Cenník fotografických prác.
3. Cenník nahliadnutia do matrík na bádateľni VHA
4. Úradné hodiny na bádateľni VHA

Za správnosť : Mgr. Peter Kralčák, PhD., riaditeľ Vojenského historického archívu

17. 01. 2020

Cenník kopírovacích prác

Použitie vlastného kopírovacieho zariadenia (skener, digitálny fotoaparát)

Paušálny poplatok na jeden deň je 10 €.

Kopírovacie zariadenia VHA (kopírka, skener)

Názov	Formát	Cena za 1 list
Voľný list	Jednostranný A4	0,50 €
Voľný list	Jednostranný A3	1,- €

Cenník nadobúda účinnosť od 1. februára 2020

Poznámka: kopírovacie zariadenia VHA sú určené výhradne na vyhotovovanie kópií kmeňových dokladov vojakov a poddôstojníkov.

Cenník fotografických prác

Archív vyhotovuje dobové fotografie výhradne scanovaním.

Obdobie vzniku fotografie	Cena za 1 ks
do roku 1945	3,- €
z obdobia rokov 1946-1992	2,- €
z obdobia po roku 1993	1,- €

Cenník nadobúda účinnosť od 1. februára 2020

Cenník nahliadnutia do matrík na bádateľni VHA

V zmysle Sadzobníka poplatkov za úkony a konania podľa zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov za nahliadnutie do matrík spoplatňuje sumou 2 € za 1 zväzok matriky.

Úradné hodiny na bádateľni VHA

Pondelok	zatvorené
Utorok až piatok	08. ⁰⁰ h – 15. ⁰⁰ h

V čase od 11,00 hod. do 11,30 hod. je technická prestávka.